

Bedømmelsesvejledning

juni 2017

Denne bedømmelsesvejledning skal ses som en hjælp til den enkelte dommer og den indeholder ting og situationer, som den samlede dommerstand har opnået enighed omkring på det årlige afholdte dommerseminar.

Derfor vil/kan der forekomme tilføjelser og måske ændringer som der opnåes enighed om på det årlige afholdte dommerseminar.

Det er dog klart, at ændringer eller tilføjelser i sidste ende formelt skal godkendes af bestyrelsen.

Helhedsindtryk

En Spaniels første opgave er at finde vildt og rejse dette indenfor skudhold.

Det er vigtigt, at søget (førskudsarbejdet), i dommerbedømmelsen, vægtes højere end efterskudsarbejdet (apportering). Det er dog klart, at apporteringerne skal hjem.

En hund som viser fremragende førskudsarbejde, og mindre overbevisende efterskudsarbejde, skal altid placeres højere end en hund med mindre overbevisende førskudsarbejde og fremragende efterskudsarbejde.

Diskvalificerende fejl

Går forbi vildt i god vind, hårdmundethed, piben og halsgivning, knaldapportering, prelning, refusering af vand og bevidst fangning af uskadt vildt. Anden hund eller dommer finder vildt efter afprøvet hund (eyewipe).

Væsentlige fejl

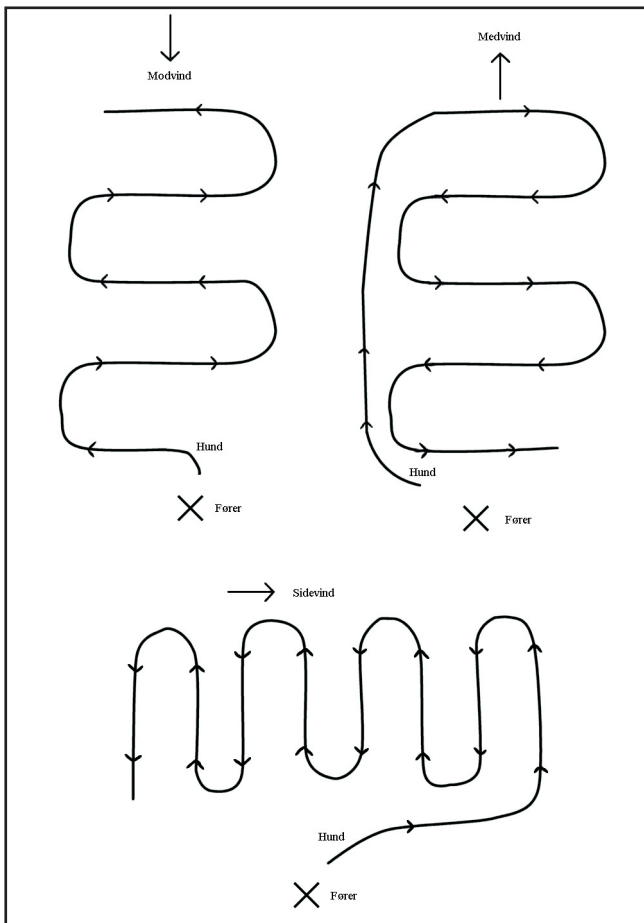
Finder og sætter ikke vildt, revierer dårligt, dårlig udnyttelse af terrænet, stopper ikke for skud og vildt, støjende føring, dårlig kontrol.

Fortrin

Naturlig vildtfinderevne, næse, pågænhed, markeringsevne, stil, kontrol, let og stille føring, apportering og aflevering.

Søget

Vindretningen har betydelig indflydelse på hundens måde at afsøge terrænet på (se tegning)

Ved **modvindssøg** bør hunden reviere fra side til side og tilgodese de partier, der giver chance for vildt.

Et **medvindssøg** vil være ganske anderledes. Hunden vil her ofte gå frem for så at arbejde tilbage imod føreren. En hund kan blive belastet for at have forbigået vildt, mens kæden i virkeligheden er gået for hurtigt frem.

Et **sidevindssøg** vil hunden arbejde fra højre mod venstre eller omvendt fra venstre mod højre alt efter vindretningen i sidevindssøget.

For at dække terrænet skal løbere og fodfært i vist mål ignoreres. Vedvarende trækken frem på fod er generende og ikke givtigt, og resultatet er, at vildt bliver forbigået.

Under afprøvningen kan dommeren vurdere vildtfinderevne, hundens næse, fart, stil, dækning af terrænet og eventuelt mod. Rejsning af vildt/markering.

Hvis en hund bevidst tager levende vildt, og dommeren er overbevist om, at vildtet ikke er skadet/anskudt, skal hunden udgå.

Hvis hunden markerer for eller forsøger at rejse vildt uden effekt, må hundeføreren stoppe hunden og anmode dommeren om tilladelse til at rejse vildtet selv.

Hvis en hund tager stand eller tøver let, før den støder, er dette en ekstra finesse, men hunden skal rejse på kommando.

Hunden skal stoppe spontant for vildt og skud; men hvis den flytter sig lidt for at kunne markere nedslaget, viser dette intelligens og skal bedømmes positivt, f.eks. i tæt skrub/krat, hvor hunden presser vildtet ud i det åbne og så respekterer.

Markeringsevnen skal anerkendes og dømmes positivt. Dårlig markering skal trække fra i bedømmelsen.

Hunde der arbejder selvstændigt og med et naturligt anlæg for at jage skal tilgodeses, i modsætning til hunde som konstant guides rundt af føreren.

“Gå forbi vildt”:

Generelt skal man være forsigtig omkring disse situationer. Definitionen kan tit være hårfin, især i de situationer hvor vildtet rejses lige i kanten af hvor hundens område/søg har/burde have været.

Tvivel skal altid komme hunden til gode ligesom det er meget vigtigt at tage hensyn til vindretningen, når man skal vurdere om hunden er gået forbi vildt. Eksempelvis under et medvindssøg, hvor hunden som oftest arbejder udefra og ind mod føreren, her kan vildt rejse mellem hund og fører, og kan derfor ikke bedømmes som forbigåelse af vildt.

Indledningsvis i denne bedømmelsesvejledning defineres mellem diskvalificerende fejl (går forbi vildt i god vind) og væsentlige fejl (finder ikke vildt, revierer dårligt, dårlig udnyttelse af terrænet). Flere væsentlige fejl ved samme hund kan være diskvalificerende. Forstået på den måde, at rejses der vildt bag hunden fordi den revierer dårligt og udnytter terrænet dårligt, er det diskvalificerende, fordi det omhandler flere væsentlige fejl.

Dommeren skal være meget opmærksom på situationen, hvor en hund trækkes frem til en apportering, og hvor man efter endt apportering går tilbage til udgangspunktet, hvorefter søget forsætter. I denne situationen kan man ved at gå frem og tilbage, presse evt. fugle bagud, hvorefter disse kan lette, når hunden igen starter sit søg. I disse situationer skal hunden selvfølgelig ikke belastes.

Bevidst fangning af uskadt vildt (pegging game)

Denne situation står beskrevet under diskvalificerende fejl, og skal bedømmes som sådan, dog er det meget vigtigt, at der overhovedet ikke kan være tvivel om, at det stykke vildt som hunden har bragt er uskadt, d.v.s. ikke tidligere er anskudt eller på anden måde sygt. Enhver tvivel skal komme hunden til gode.

Ved enkeltsøgsprøver er det den enkelte dommer som afgør om vildtet er uskadt eller skadet, men det er en god ide, at vise hundeføreren hvorfor dommeren har besluttet som han har.

Ved parsøgsprøver skal vildtet fremvises til anden dommer, så begge dommere er enige om bedømmelsen uskadt eller skadet.

Af rent jagtetiske årsager skal alt vildt, som hunden fanger i søget, bringes til fører, så dommeren kan undersøge om vildtet er skadet/uskadt.

Hvis en hund tydeligt fanger et stykke vildt i søget, og slipper det igen, efter det har været løftet op fra jorden, enten frivilligt eller på ordre fra føreren (fløjt eller kommando), vil dette blive betragtet som diskvalificerende fejl, og hunden vil udgå.

Apportering

Hvis en hund viser evner ved god markering af en anskudt fugl, der løber, og arbejder seriøst på sporet, skal den ikke automatisk udgå, hvis den ikke finder fuglen, forudsat, at fuglen ikke findes af en anden hund (eller dommer og dommerelev), som dommeren prøver på apporteringen.

En Spaniel skal apportere spontant, returnere hurtigt og aflevere til hånd. Sådant en apportering er ønskelig, men for megen vægt skal ikke lægges på et grebsskifte, særligt i skrub/krat, eller hvor hunden kan have haft et langt og udmattende søg op til det tidspunkt, hvor den støder vildtet og derved muliggør skud og apportering. Dette skal der tages hensyn til.

En hund, som under grebsskifte eller når den kommer ud til fuglen, forlader apporteringen har diskvalificeret sig selv.

En hund som under grebsskifte skal opfordres til at tage apporteringen igen (uden at forlade den) har begået en belastende fejl, som dog umiddelbart ikke er diskvalificerende.

Opstår der situationer med lange eller svære apporteringer, er det vigtigt, at dommeren viser forståelse og mod nok til, at en hund/fører flyttes tættere på fuglens nedfaldssted.

Dog skal man være opmærksom på hvornår og hvordan man flytter hund/fører tættere på fuglens nedfaldssted. Hvis hunden har markeret fuglen, sendes hunden fra det sted hvor den har markeret, hvorefter føreren flyttes tættere på. Har hunden ikke markeret fuglen, kan hunden kaldes ind, og bringes tættere på nedfaldsstedet før den sendes. Det er vigtigt at give hund/fører optimale betingelser for at bringe fuglen.

En hundefører må ikke gå frem i terrænet uden tilladelse fra dommer under apportering

Normalt er det uklogt at prøve mere end to hunde på en apportering.

Hvis en hund støder vildt, som fældes, og hunden ikke klarer apporteringen, vil dommeren typisk lade den anden hund i kæden forsøge. Såfremt man afprøver hund nr. 2 på sådan en fugl, sendes den fra samme udgangspunkt som hund nr. 1, dog kan fører af hund nr. 2 bringes tættere på fuglens nedfaldssted, når hunden er sendt.

Den anden hund der prøves skal, for parsøgsprøver altid være den hund der er under afprøvning hos anden dommer. For enkelt-søgsprøver altid den næste hund i starttrækkefølgen.

Hvis fuglen ikke bliver fundet af hundene skal dommeren/dommerne/dommeraspiranten altid selv gå ud i terrænet og lede.

Hvis der på en parsøgsprøve kun er hunde tilbage hos den ene dommer, må der ikke kaldes en ny hund ind fra kæden i tilfælde af, at første hund ikke finder apporteringen, men her skal dommeren/dommeraspiranten gå direkte ud i terrænet for selv at lede.

Findes vildtet af den anden hund, udgår den første hund. Finder dommer/dommerne/dommeraspiranten vildtet udgår begge de afprøvede hunde.

Findes vildtet ikke, fortsætter begge. Situationen og dommerens skøn afgør, om den første hund belastes af situationen.

Hvis en hund under apportering rejser vildt, frarådes det, at der skydes.

Kan de 2 hunde eller dommeren/dommeraspiranten ikke finde fuglen, vil en af de 2 hunde skulle fortsætte i søg i samme terræn. Dette kan betyde, at fuglen bliver fundet under søget, og derved "eyewipes" begge de 2 hunde. For at undgå tvivlsomme situationer, er det en god ide, såfremt dommeren på forhånd, inden en hund sendes i søg, meddeler de 2 hundeførere, hvor langt fremme i terrænet han anser evt. fundet fugl for at gælde som diskvalifikation. Under sådanne situationer skal dommeren dog være opmærksom på, at den hund/fører som forsætter søget, gennemgår terrænet grundigt, hvori den evt. diskvalificerende fugl kan sidde.

Noten "First dog down" defineres som følgende: Vildt skydes ned, hvor hunden har chancen for at markere. Hunden sendes hurtigt uden forsinkelser. Vildtet bringes ikke af hunden, og heller ikke af efterfølgende hund eller dommer.

Viser hunden førsteklases arbejde på at finde fuglen, uden det dog lykkes, og fuglen selvfølgelig ikke findes af anden hund eller dommer, er noten "first dog down" ikke diskvalificerende på en Spanielmarkprøve.

Får en hund noten "first dog down", og er hundens øvrige arbejde af høj kvalitet gælder følgende:

Åben klasse: Hunden kan blive 1. vinder. såfremt dens øvrige arbejde er helt i top.

Vinder klasse: Hunden kan ikke blive 1. vinder, men kan i øvrigt vinderplaceres såfremt dens øvrige arbejde har været helt i top.

Det anbefales endvidere, kun at skyde til det vildt som rejses af hunden. I vildtfattige terræner, kan det dog være en fordel, at skytterne skyder til alt vildt der rejses, men dette skal dommeren afgøre, alt efter forhold.

Vildtbehandling

Alt vildt skal undersøges for tegn på hårdmundethed. En hårdmundet hund vil sjældent vise synlige tegn på hårdhed. Den vil simpelthen trykke den ene eller begge sider af fuglen. Undersøgelse af fjer og skind vil ikke afsløre skaden. Fuglen placeres i hånden med brystet opad, og der mærkes, om ribbenene er runde og faste. Begge dommere bør undersøge vildtet i tvivlstilfælde. En levende fugl leveret med hovedet oppe og klare øjne er et tegn på god vildtbehandling.

Ydre skader på en sådan fugl skal ignoreres.

Skader i bagparten af en vingeskudt fasan, som har vist sig at være en stærk løber, viser sandsynligvis, at fuglen har været svær at få fat på, eller at der er tale om en ung hunds manglende erfaring i at håndtere denne situation. Tvivl skal altid komme hunden til gode.

Helhedsindtryk/generelt

Hunden skal vise pågæenhed og mod og samtidig være livlig og letført – kort sagt være en fornøjelse at se på.

Dommeren skal under afprøvningen afholde sig fra at føre samtale med nogen, og han skal hele tiden sørge for at kunne se hunden. I tilfælde af apportering skal han placere sig så han kan observere hele forløbet.

Det er vigtigt, at dommerne kun dømmer hvad de ser, og ikke lader sig påvirke af observationer fra tilskuere, prøveleder, skytter og/eller andre tilstedeværende.

Det er vigtigt, at dommeren dømmer efter reglerne, og ikke efter sin personlige smag. Fortolkning af reglerne må aldrig ske i et omfang så reglerne ikke længere overholdes.

Det er vigtigt, at dommeren ikke er fejlfinder, men vægter hundens positive egenskaber. Eksempel på fejlfinding er, hvis hunden starter med maximum og dommeren herefter trækker ned alt efter de fejl hunden begår. Det er positiv bedømmelse, hvis hunden starter på 0 og herefter skal vise sine positive egenskaber, som beskrevet under ”fortrin”.

Det er dog vigtigt at forstå, at begår hunden diskvalificerende fejl eller flere væsentlige fejl, som beskrevet tidligere skal disse bedømmes som sådan.

Hunde, der viser tilstrækkelig kvalitet, kan placeres som 1. - 2. - 3. eller 4. vinder.

Hunde, der viser tilstrækkelig kvalitet, men som ikke har opnået vinderplacering, kan præmieres med ”bestået”.

Hunde, for hvilke der ikke har været fældet vildt, kan ikke præmieres.

Hunde der ikke har været afprøvet i 2 slip, kan ikke præmieres.

Alle hunde, der opnår præmiering, tildeles diplom/prøvebevis.

Den bedste hund på dagen, behøver nødvendigvis ikke at blive 1. vinder, men kan blive 2. vinder. Det må aldrig blive en selvfølge, at man udnævner en 1. vinder.

Det er vigtigt, at dommeren i sine præmieringer tager hensyn til om der er tale om åben- eller vinderklasse. I åben klasse skal der først og fremmest stilles krav om den, for jagt, nødvendige effektivitet og lydighed. Hvor imod der i vinderklassen stilles skærpede krav til den gennemtrænede hund om format, rutine, effektivitet og lydighed.

Udnævner man en 1. vinder i vinderklassen, skal hunden vise championatskvalitet. Især med avl for øje, er det vigtigt, at 1. vinderen i vinderklasse udviser arbejde af meget høj kvalitet. Der må aldrig herske tvivl om, at udnævnes der en 1. vinder, har den høj kvalitet og er værdig til at blive champion, og derved måske blive benyttet kraftigt i avlen.

Det er vigtigt, at dommeren orienterer sig om, hvad ordet ”høj kvalitet” betyder. Når man udnævner en 1. vinder, må der ikke være tale om ”prøvens kvalitet”, men en generel høj kvalitet blandt Spaniels i det hele taget.

Dommerne kan enten placere hundene ud fra deres præstation i den ordinære afprøvning eller foretage en matchning, hvor hundene afprøves to ad gangen under begge dommers fælles bedømmelse. Der skydes ikke under matchningen.

Matchning (run-off) bruges kun hvis 2 eller flere hunde står fuldstændig ens. Dette betyder, at det udelukkende er run off som afgør hundenes indbyrdes placering. Se i øvrigt under: ”Karaktergivning på markprøver”.

Det er besluttet, at der ikke skydes i evt. matchning/run-off. I run-off går skytterne med, men der skydes ikke til evt. rejst vildt.

Karaktergivning på markprøver

Dette notat skal ses som en støtte for dommerne på en markprøve med hensyn til klassificering af de enkelte hundes ”slip”, jf. tidligere beskrevne diskvalificerende fejl, væsentlige fejl og fortrin.

Karaktergivningen for de enkelte slip bør altid ledsages af en kort note om hundens arbejde.

Til karaktergivning anvendes i praksis A+, A, A- og B. Hver karaktergivning dækker som følger:

A+) Gives for den helt ekstraordinære præstation. F. eks. efter et perfekt slip, hvor hunden afslutter med at apportere en løber, den har taget fod op af. Hvis en hund får denne karakter, skal den have vist exceptionelt arbejde på de punkter, der betegnes som godt spanielarbejde.

A) Gives for det "rene slip" uden komplikationer. Hundens arbejde har til fulde levet op til, hvad der betegnes som godt spanielarbejde og levet op til den standard, som prøven i øvrigt har, i godt samarbejde med føreren.

A-) Hundens arbejde har levet op til prøvens standard, og hvad der kan betegnes som godt spanielarbejde, men der har været enkelte ting, som kunne være bedre. Små fejl, som belaster helhedsindtrykket, men ikke fejl, som kan betegnes som væsentlige, idet der så skal gives et "B".

B) Rimeligt godt spanielarbejde, som dog ikke helt lever op til prøvens standard. Arbejdet kan være belastet af enkelte væsentlige fejl, som ikke er diskvalificerende fejl. Dog skal det bemærkes, at flere væsentlige fejl sammenlagt kan være diskvalificerende. Hvis en hund får karakteren "B" i to eller flere slip, vil det normalt betyde, at hunden ikke kan vinderplaceres, men stadig har mulighed for et "bestået".

Når der i ovenstående bruges ordene "væsentlige fejl" og "diskvalificerende fejl", henvises til markprøvereglementets §§§ 11, 12 og 13. Samme er nævnt i begyndelsen af denne bedømmelsesvejledning.

Det anbefales alle panel-dommere at benytte ovenstående karaktergivning på markprøver arrangeret af Klubben for Field Trial Spaniels.

Karaktergivningen vil lette forståelsen dommerne imellem og give et lang bedre grundlag, når hundene skal præmieres og placeres.